

Vaardigheden Fietsbrevet Goud

TIP

Bij deze oefeningen vind je tips voor leerlingen met leerproblemen. Ze staan telkens in de gele kaders.

Met dank aan Het Raster

1. Rechts op de rijbaan fietsen

Vaardigheid

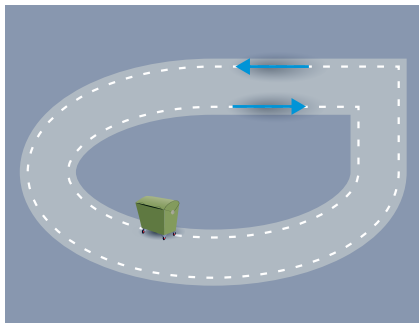
Als er geen fietspad is, moet je als fietser zo rechts mogelijk op de rijbaan fietsen. Hiervoor moet je voldoende stuurvaardig zijn. Als de leerlingen rechts op de rijbaan fietsen, moeten ze steeds rekening houden met de volgende punten:

TIP

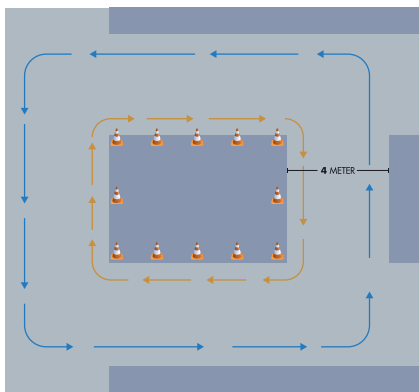
Laat de ouders weten dat je rond fietstraining werkt. Zo kunnen ze de vaardigheden op dezelfde manier inoefenen en krijgen de leerlingen zowel op school als thuis dezelfde informatie.

Gebruik hiervoor de ouderbrief die je vindt op verkeerschool.be.

1. Op voldoende afstand van geparkeerde auto's rijden
2. Bochten niet afsnijden
3. Enkel uitwijken naar links als er een hindernis op de rijbaan is of als je een andere fietser inhaalt

Oefenen in een beschermde omgeving

- Baken een rijbaan af op de speelplaats die minstens 4 meter breed is, met een hoek van 90° en een terugkerende bocht.
- Een deel van de leerlingen rijdt met de wijzers van de klok mee, een ander deel tegen de wijzers van de klok in.
- Let erop dat de leerlingen zoveel mogelijk rechts rijden.
- Plaats (en verplaats) een hindernis zodat de leerlingen verplicht zijn uit te wijken naar links.

Oefenen in het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving waar geen fietspad is.
- Maak de leerlingen bewust van het feit dat ze nu in het echte verkeer zijn. Maak daarom de volgende afspraken: zoveel mogelijk rechts rijden, inhalen is verboden, hou 2 meter afstand en let op bij in- en uitritten en geparkeerde wagens.
- Laat de leerlingen blokje rond rijden, de helft met de wijzers van de klok mee, de andere helft in de andere richting.

TIP

Leerlingen met leerproblemen kunnen het moeilijk hebben bij de overgang tussen oefenen op de speelplaats en oefenen in het echte verkeer. Laat ze in het echte verkeer eerst observeren voor ze zelf de oefening uitvoeren.

TIP

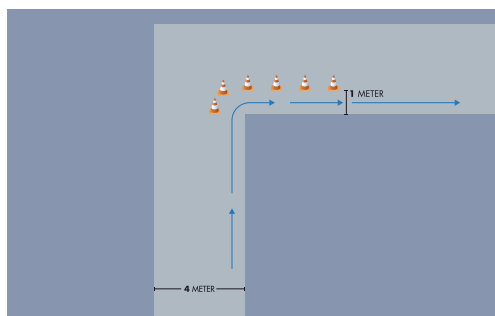
- Merk je dat je leerlingen niet stuurvaardig genoeg zijn om rechts op de rijbaan te fietsen? Neem eens een kijkje bij de oefeningen van het Fietsbrevet Brons. Hierin vind je verschillende leuke spelletjes om de stuurvaardigheid te trainen.
- Laat leerlingen met leerproblemen niet als eerste vertrekken. Zo kunnen ze de oefening eerst observeren. Dit geldt voor alle oefeningen in deze handleiding.

2. Rechts afslaan

Vaardigheid

Rechts afslaan met de fiets is iets minder gevaarlijk dan links afslaan, omdat kinderen die rechts afslaan de rijbaan niet moeten kruisen. Bij rechts afslaan is het wel belangrijk om rekening te houden met het gevaar van de dode hoek. Daarom moeten ze ook bij dit manoeuvre voorzichtig zijn en de volgende deelvaardigheden uitvoeren:

1. Omkijken over de linkerschouder zonder af te wijken van de rijlijn
2. Het manoeuvre aankondigen door de rechterarm uit te steken
3. Snelheid minderen, de bocht nemen met twee handen aan het stuur en rechts afslaan met een korte bocht

Oefenen in een beschermde omgeving

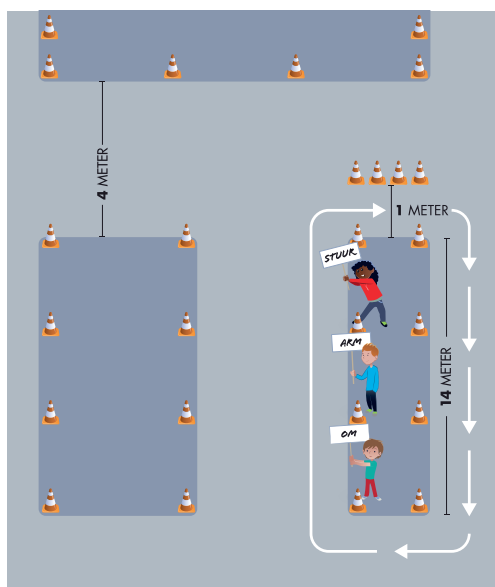
- Baken een oefenterrein af met één of meerdere hoeken. Je geeft de breedte aan van de rijbaan en plaatst een aantal kegels in de bocht die de fietsers verplichten om een korte bocht te nemen.
- De fietsers rijden met de wijzers van de klok mee en nemen telkens een bocht naar rechts door de deelvaardigheden één voor één uit te voeren.

TIP

Hebben je leerlingen het nog moeilijk met deze deelvaardigheden? Visualiseer ze dan. Dit kan je doen door op de plaats waar ze de handelingen moeten uitvoeren leerlingen te zetten die bordjes vasthouden met de woorden OM (omkijken), ARM (arm uitsteken) en STUUR (beide handen terug aan het stuur om de bocht te nemen).

Je kan deze drie woorden ook vervangen door pictogrammen.

Oefenen in het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving waar geen fietspad is.
- Ga aan een hoek staan waar de leerlingen om de beurt correct rechts kunnen afslaan.
- Je kan hier in eerste fase ook nog werken met de kaarten OM, ARM en STUUR.

TIP

Merk je dat je leerlingen niet verkeersvaardig genoeg zijn om bijvoorbeeld hun arm uit te steken? Bij de oefeningen van het Fietsbrevet

Zilver vind je verschillende leuke spelletjes om de verkeersvaardigheid te trainen.

3. Links afslaan (zonder voorsorteren)

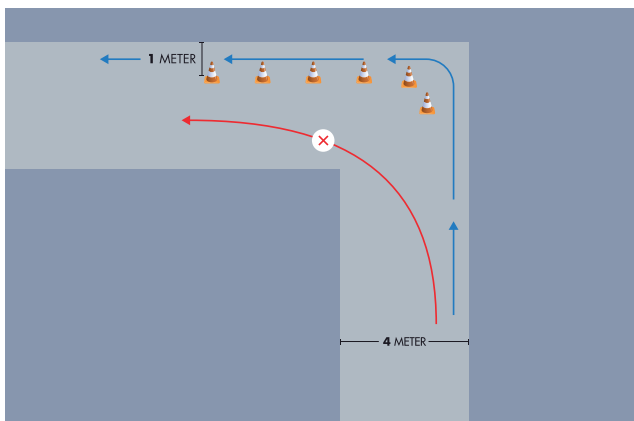
Vaardigheid

Links afslaan is een gevaarlijk manoeuvre voor fietsers, omdat ze doorgaand verkeer moeten kruisen. Om dit veilig te laten verlopen voeren de fietsers de volgende deelvaardigheden uit:

1. Links (en rechts) omkijken en rekening houden met zowel achteropkomend verkeer als tegenliggers
2. Het manoeuvre aankondigen door de linkerarm uit te steken
3. Een wijde bocht nemen met beide handen aan het stuur
4. Opnieuw aan de rechterkant van de rijbaan uitkomen

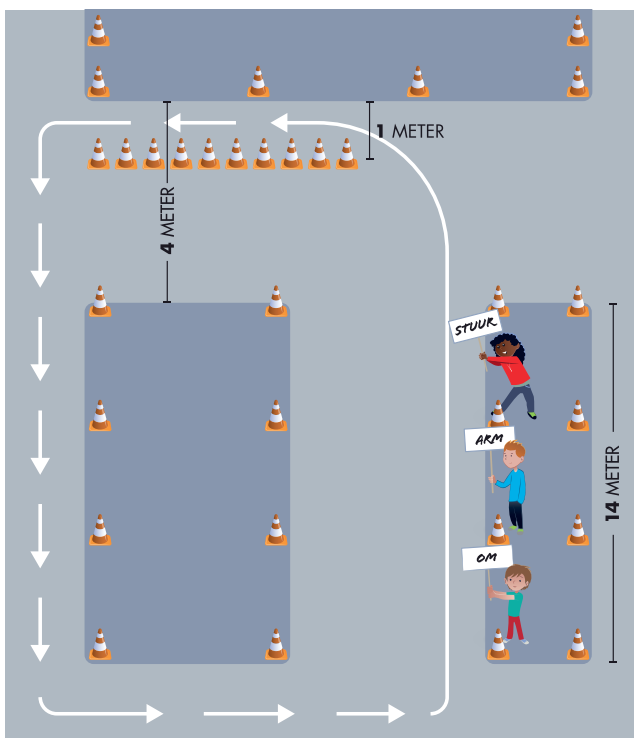
TIP

Wanneer je op een vierarmenkruispunt links moet afslaan, kijk je in alle richtingen voor je het manoeuvre begint. Je kijkt dus zowel links als rechts over je schouder. Soms is er geen zijstraat aan de rechterkant wanneer je links moet afslaan. In dat geval is enkel over de linkerschouder kijken voldoende.

Oefenen in een beschermde omgeving

- Baken een oefenterrein af met één of meerdere hoeken. Je geeft de breedte aan van de rijbaan en plaatst een aantal kegels in de bocht die de fietsers verplichten om een wijde bocht te nemen.
- De fietsers rijden tegen de wijzers van de klok in en nemen telkens een wijde bocht naar links door de deelvaardigheden één voor één uit te voeren.

Oefenen in het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving waar geen fietspad is.
- Ga aan een hoek staan waar de leerlingen om de beurt correct links kunnen afslaan.
- Je kan hier in eerste fase ook nog werken met de kaarten OM, ARM en STUUR.

TIP

De bordjes met de woorden of pictogrammen 'OM, ARM en STUUR' kan je bij deze vaardigheid opnieuw gebruiken.

4. Langs een hindernis fietsen

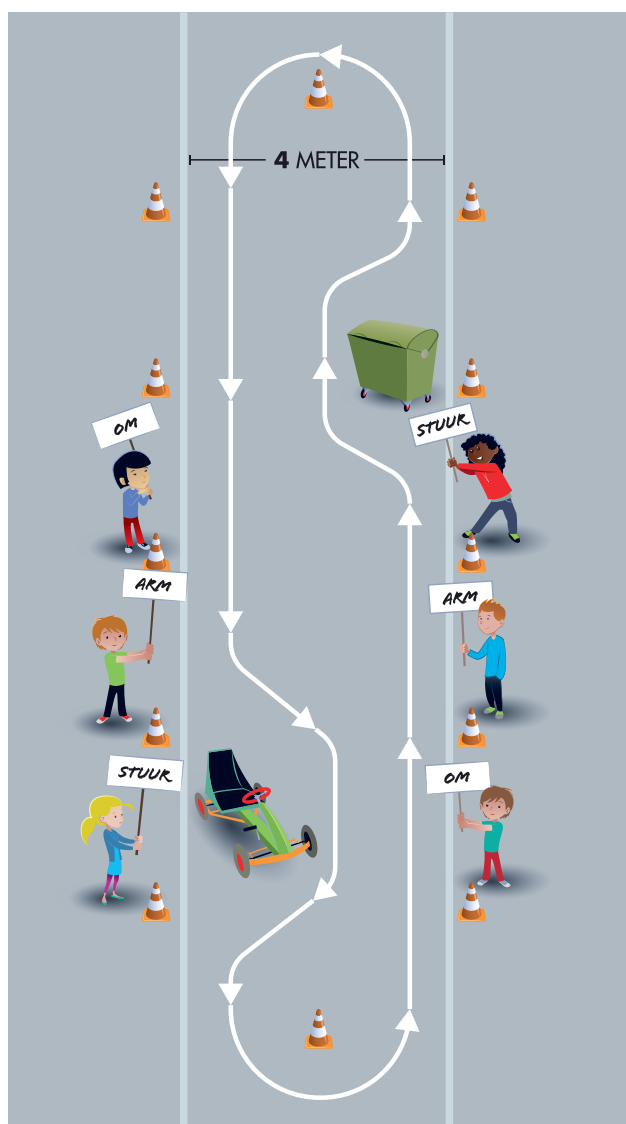
Vaardigheid

Wanneer er geen fietspad is, moeten fietsers rechts op de rijbaan fietsen. Uiterst rechts blijven kan niet altijd. Geparkeerde auto's verplichten de fietser vaak om uit te wijken naar links, meer naar het midden van de rijbaan.

Achterop- en tegemoetkomende voertuigen vormen dan een reëel gevaar. Om die reden is het belangrijk dat een hindernis op de rijbaan met de nodige voorzichtigheid voorbij gereden wordt.

Dit doen ze veilig aan de hand van de volgende deelvaardigheden:

1. Vertragen en omkijken over de linkerschouder
2. Stoppen als achterop- of tegemoetkomend verkeer een gevaar hindernis
3. De linkerarm uitsteken
4. Tijdig uitwijken naar links en afstand houden van de hindernis
5. Opnieuw zo rechts mogelijk op de rijbaan rijden

Oefenen in een beschermde omgeving

- Baken een oefenterrein af van ongeveer 30 meter lang met een rijbaan van 4 meter breed. Zet aan het begin en op het einde van de rijbaan een kegel als keerpunt.
- Plaats aan de kanten van de rijbaan een hindernis. De leerlingen moeten voor, tijdens en na het nemen van de hindernis de juiste handelingen uitvoeren.

TIP

- De bordjes met de woorden of pictogrammen 'OM, ARM en STUUR' kan je bij deze vaardigheid opnieuw gebruiken.
- Vraag aan de leerlingen welke hindernissen ze al eens tegenkwamen in het echte verkeer. Probeer dan een van deze hindernissen te gebruiken. Zo is de situatie duidelijk herkenbaar voor leerlingen met bv. autisme. Gebruik dezelfde hindernis bij de oefening op de speelplaats, de oefening in het echte verkeer en tijdens het fietsexamen.

Oefenen in het echte verkeer

- Kies een rustige straat in de schoolomgeving waar geen fietspad is.
- Zet de situatie in scène door een hindernis op de baan te zetten, zoals bijvoorbeeld je fiets.
- De fietsers rijden om de beurt voorbij de hindernis en voeren de juiste handelingen uit.
- Je kan hier in eerste fase ook nog werken met de kaarten OM, ARM en STUUR.

5. Voorrang verlenen

Vaardigheid

Voorrang geven aan bestuurders die van rechts komen, is één van de basisregels in het verkeer. Alleen intensieve training kan van de regel 'rechts gaat voor' een automatisme maken bij jonge fietsers. Maak leerlingen duidelijk dat ze altijd voorzichtig moeten zijn op een kruispunt, want voorrang hebben, betekent niet dat je ook voorrang krijgt.

Er zijn bovendien heel wat vormen van voorrang die getraind kunnen worden:

- voorrang zonder verkeersborden;
- voorrang met een stopbord en voorrangsborden;
- voorrang met een omgekeerde driehoek en haaiantanden als wegmarkering;
- voorrang op een rotonde;
- voorrang bij een smalle doorgang;
- ...

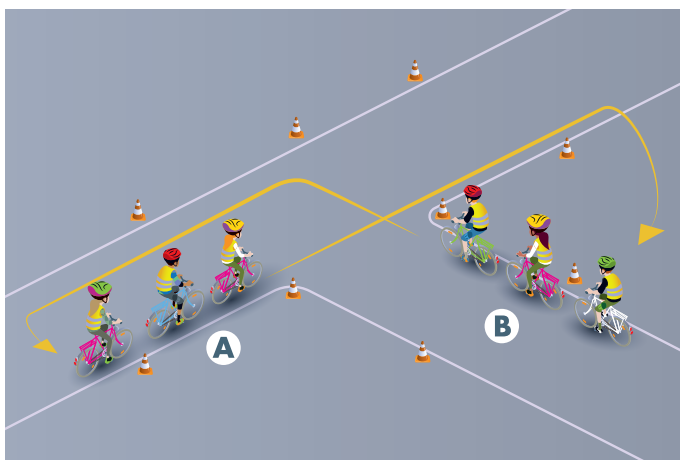
Bij al deze verschillende vormen moeten de leerlingen rekening houden met de volgende deelvaardigheden:

1. Rechts op de rijbaan rijden
2. Vertragen en omkijken om te zien of er een bestuurder van rechts komt (oogcontact)
3. Indien nodig stoppen om voorrang te verlenen

TIP

De voorrangsregels in deze verkeerssituaties komen aan bod in aparte oefenfiches die je op de website vindt:

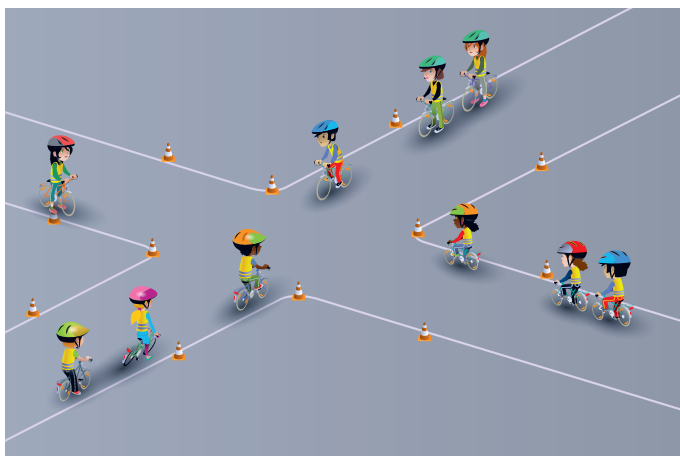
- verkeersborden en wegmarkeringen
- een rotonde zonder fietspad
- een fietsoversteekplaats
- een kruispunt met verkeerslichten
- een kruispunt met agent
- een spoorwegovergang

Oefenen in een beschermde omgeving

T-kruispunt:

- Maak met kegels een T-kruispunt.
- Bij het fluitsignaal vertrekt de leerling van groep A. Hij rijdt over het kruispunt, maar moet voorrang verlenen aan een leerling van groep B die naar het kruispunt komt om links af te slaan.
- Als een leerling van groep A een fietser van groep B tegenkomt op het kruispunt zegt hij hardop 'RECHTS GAAT VOOR!' Het verwoorden is belangrijk voor het automatiseren.
- De fietser van groep A sluit nu achteraan aan bij groep B en die van groep B bij groep A.

Vierarmig kruispunt:

- Maak met kegels een vierarmig kruispunt.
- Plaats in elke richting twee tot vier fietsers.
- Noem de naam van twee kinderen die met de fiets klaar staan om te vertrekken.
- Elke fietser heeft de opdracht rechtdoor te fietsen en aan te sluiten bij de groep die daar staat te wachten.
- Hierbij moeten ze rekening houden met de voorrang van rechts en alle deelvaardigheden uitvoeren.

TIP

- In het echte verkeer hoef je 'rechts gaat voor' niet luidop te verwoorden. Deze tussenstap kan je eventueel overslaan bij leerlingen met autisme.
- Ga op voorhand kijken naar een kruispunt in de schoolomgeving. Dit maak je na op de speelplaats. Voer de tweede oefening in het echte verkeer daarna ook uit op dat gekozen kruispunt.

Oefenen in het echte verkeer

- Kies een relevant kruispunt in de schoolomgeving.
- De leerlingen stellen zich op zoals in de oefening op de speelplaats (groep A en B).
- Wijs de leerlingen er op dat ze nu ook rekening moeten houden met het echte verkeer.
- Fiets eerst een aantal keer mee en herhaal de regels.
- Tijdens de oefening voeren de leerlingen de deeltaakvaardigheden uit.

TIP

Beslis na het oefenen samen met de kinesitherapeut, orthopedagoog, ... hoe de leerling het examen zal afleggen: zelfstandig of onder begeleiding. Sommige leerlingen zijn immers niet klaar om zich alleen in het verkeer te begeven, maar wel om MEE te fietsen.

TIP

Je kan tijdens het trainen ook verschillende vaardigheden combineren. Laat de leerlingen bijvoorbeeld na het rechts afslaan langs een hindernis fietsen, vervolgens veilig oversteken en op dezelfde hoek terug links afslaan.

